

Πρεσβεία της Ελλάδος στην
Λισσαβόνα
Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Δελτίο Οικονομικών και
Επιχειρηματικών Ειδήσεων
Πορτογαλίας Νοεμβρίου –
Δεκεμβρίου 2018.

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Επιβράδυνση της Οικονομικής δραστηριότητας. Το πορτογαλικό ΑΕΠ σε ετήσια βάση ανήλθε σε 2,1% για το 3^ο τρίμηνο του έτους από 2,4% το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο. Οι εξαγωγές και ο τουρισμός εξακολουθούν να αποτελούν τους κινητήριους μοχλούς ανάπτυξης της οικονομίας, παρουσιάζουν όμως σημάδια επιβράδυνσης. Οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 6,1% αλλά οι εισαγωγές κατά 7,3% ενώ τα έσοδα από τον τουρισμό όσον αφορά τις διανυκτερεύσεις ξενοδοχείων εμφάνισαν μείωση κατά 1,3%. Ο πληθωρισμός ανήλθε σε 1,03% τον Νοέμβριο τ.ε. ενώ η ανεργία κυμαίνεται σε 6,7%.

Δημοσιονομικά Μεγέθη 2018 και εκτιμήσεις 2019

	2017		2018 (εκτιμήσεις)	2019 προβλέψεις
Αύξηση ΑΕΠ	2,6%		2,3%	2,2%
Έλλειμμα	1,0% του ΑΕΠ	2,527δισ ευρώ	0,6% του ΑΕΠ	0,2%
Δημόσιο Χρέος	126,2 % του ΑΕΠ	242,6δισ ευρώ	125% του ΑΕΠ	124%
Πληθωρισμός	1,03%		1%	1,1%
Ανεργία (ετήσια)	8,9%		7,4	6,6%

Ψήφιση πορτογαλικού Κρατικού Προϋπολογισμού 2019. Ο πορτογαλικός Προϋπολογισμός 2019 ψηφίστηκε στις 30 Νοεμβρίου τ.ε., χωρίς να μεταβληθεί σημαντικά η ισορροπία μεταξύ εσόδων και εξόδων, που προέβλεπε το Σχέδιο, που κατέθεσε η Κυβέρνηση. Προβλέπεται αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,2%, ελαφρώς μειωμένο από το 2,3% του τρέχοντος έτους. Όσον αφορά στο ύψος των δαπανών εμφανίζεται μειωμένο κατά 14% σε σχέση με το 2018, που σημαίνει ότι, η Πορτογαλία προγραμματίζει να δανειστεί 14,6 δισ. ευρώ, το επόμενο έτος. Υπενθυμίζεται ότι, στις 22.11 τ.ε., η Ε. Επιτροπή έκρινε ότι, ο πορτογαλικός Προϋπολογισμός 2019 ενέχει τον κίνδυνο μη συμμόρφωσης προς το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης και

προειδοποίησε για το ενδεχόμενο να ζητηθεί η λήψη κατάλληλων μέτρων. Επίσης η Επιτροπή προέβλεψε επιβράδυνση της ανάπτυξης της π/Οικονομίας σε μεγαλύτερο βαθμό επισημαίνοντας ότι, η υψηλή αναλογία Δημοσίου Χρέους προς ΑΕΠ (126%) καθιστά την οικονομία ευάλωτη σε οιαδήποτε εξωτερική αστάθεια. Προέτρεψε στην διατήρηση και εφαρμογή μια συνετούς δημοσιονομικής πολιτικής και χωρίς μεγάλη αύξηση δαπανών προκειμένου να αντιμετωπίσει τυχόν ανισορροπίες όπως περιγράφεται στην πρόσφατη Έκθεση Μεταπρογραμματικής Πορείας της Πορτογαλικής Οικονομίας. Με το Προϋπολογισμό του 2019 επιδιώκεται εξισορρόπηση ανάμεσα στις διεκδικήσεις διάφορων κοινωνικών ομάδων- αυξήσεις και κοινωνικές παροχές - ενόψει και των βουλευτικών εκλογών 2019, και στην τήρηση των δεσμεύσεων έναντι των ευρωπαϊών εταίρων στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού 6μήνου αλλά και της μεταπρογραμματικής παρακολούθησης της οικονομίας.

 Αυξήσεις σε συντάξεις και κοινωνικά επιδόματα το 2019 με βάση την αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή. Η Κυβέρνηση αποφάσισε να προχωρήσει σε αύξηση των χαμηλών και μεσαίων συντάξεων κατά 0,78% έως 1,6% από τον Ιανουάριο 2019. Ο υπολογισμός αυτός βασίστηκε στο ύψος πληθωρισμού σε 12μηνη βάση, που ανήλθε το Νοέμβριο τ.ε, σε 1,03% όπως και στην αύξηση του ΑΕΠ της χώρας κατά 2,3% για το τρέχον έτος, σύμφωνα με εκτιμήσεις της πορτογαλικής Στατιστικής Υπηρεσίας.

 Αξιολόγηση της Πορτογαλικής Οικονομίας από τη Moody's/ Θετικές προοπτικές τραπεζικού συστήματος/ Στρατηγικές περιορισμού των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Ο οίκος αξιολόγησης Moody's προχώρησε, σε αναβάθμιση των προοπτικών του πορτογαλικού τραπεζικού συστήματος σε «θετικές» από «σταθερές», που παρέμεναν από τον Οκτώβριο 2017. Στην Έκθεση του για το πορτογαλικό τραπεζικό τομέα, η Moody's αναφέρει ότι οι βασικοί παράγοντες για την επανεκτίμηση των προοπτικών είναι: η συνεχής μείωση του αποθέματος των κόκκινων δανείων με ταυτόχρονη βελτίωση των κεφαλαίων και της κερδοφορίας. Στα τέλη Ιουνίου του 2018, ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPL) του πορτογαλικού τραπεζικού συστήματος, όπως ορίζεται από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, ήταν 12,4%, από 17,5% το προηγούμενο έτος. Τα προβληματικά χαρτοφυλάκια εταιρικών δανείων αποτελούν την πλειοψηφία των μη εξυπηρετούμενων δανείων με ποσοστό 22,3% στο τέλος του 2018, από 27,5% το προηγούμενο έτος.

 Ολοκλήρωση αποπληρωμής δανείων προς το ΔΝΤ. Ο Υπουργός Οικονομικών κ. Mário Centeno ανακοίνωσε στις 10 Δεκεμβρίου τ., ότι η Πορτογαλία αποπλήρωσε το σύνολο του χρέους προς το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), που είχε συμφωνηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος διάσωσης 2011-2014. Συγκεκριμένα προχώρησε στην αποπληρωμή της τελευταίας δόσης ύψους 4,7 δισ. Ευρώ, το οποίο συνεπάγεται εξοικονόμηση πόρων ύψους 100 εκ. €. Σημειώνεται, ότι η πολιτική των πρόωρων αποπληρωμών τα δύο τελευταία έτη είχε ως αποτέλεσμα την συνολική εξοικονόμηση 1,16 δισ. ευρώ. Υπενθυμίζεται ότι η πορτογαλική Κυβέρνηση είχε επιλέξει την στρατηγική της πρόωρης εξόφλησης των δανείων προς το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, που συμμετείχε με ποσοστό 33% στο πρόγραμμα διάσωσης, με στόχο την εξοικονόμηση χρημάτων, δεδομένου ότι το ύψος των επιτοκίων του Ταμείου ήταν υψηλότερο από εκείνο που ισχύει στις αγορές. Τα συνολικά δάνεια που συνομολόγησε η Πορτογαλία με το ΔΝΤ ανήλθαν σε 28 δις ευρώ και η αποπληρωμή τους ολοκληρώθηκε τέσσερα χρόνια ενωρίτερα από το αρχικό χρονοδιάγραμμά τους. Η αρχική σύμβαση δανεισμού προέβλεπε καταβολή τελευταίας δόσης το 2023. Το πρόγραμμα στήριξης της πορτογαλικής οικονομίας, που υπέγραψε η τότε Κυβέρνηση της χώρας το 2011, ανέρχεται συνολικά σε 80,6 δις και επιμερίζεται σε δάνειο του ΔΝΤ ύψους 28 δις, σε διμερή δάνεια από ΕΕ ύψους 24,3 δις και σε δάνεια από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητα (ESM) ύψους 27,3 δις ευρώ.

 Έκθεση φθινοπωρινών προβλέψεων Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ΔΝΤ για Πορτογαλική οικονομία/Σχετική επιβράδυνση της οικονομίας. Στη φθινοπωρινή έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη πορτογαλική οικονομία, που δημοσιεύθηκε σήμερα γίνονται οι κατωτέρω εκτιμήσεις για τα δημοσιονομικά μεγέθη της χώρας: Συγκεκριμένα προβλέπεται μικρή επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης του ΑΕΠ ότι η ανάπτυξη θα ανέλθει σε 2,2% το τρέχον έτος και θα επιβραδυνθεί σε 1,8% το 2019 και σε 1,7% το 2020. Όσον αφορά στο δημόσιο έλλειμμα γίνεται πρόβλεψη για 0,6% του ΑΕΠ το 2019 έναντι 0,2% που εκτιμά η Κυβέρνηση. Σημειώνεται ότι αντίστοιχες εκτιμήσεις για επιβράδυνση της ανάπτυξης έχει δημοσιεύσει προσφάτως και το ΔΝΤ στην ετήσια Έκθεση του για τη πορτογαλική οικονομία κάνοντας λόγο για ανάπτυξη γύρω στο 1,4% για μετά το 2020 και προτείνει στη πορτογαλική Κυβέρνηση να εντείνει τις προσπάθειές της για ταχύτερη δημοσιονομική προσαρμογή, ειδικά όσον αφορά στο περιορισμό του δημοσιονομικού ελλείμματος και την εμφάνιση πρωτογενούς διαρθρωτικού πλεονάσματος 1% για το 2018 και 2019. Αυτή η πολιτική, σύμφωνα με το Ταμείο θα θέσει το δημοσιονομικό έλλειμμα σε θετικό πρόσημο – πλεονασματικό ισολογισμό- από τα τέλη του 2019.

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Πορτογαλία κερδίζει 17 βραβεία του World Travel Awards. Σε ειδική τελετή του World Travel Awards, η οποία έλαβε χώρα στη Λισσαβώνα, η Πορτογαλία αναδείχθηκε καλύτερος παγκόσμιος τουριστικός προορισμός για το 2018, ενώ έλαβε ακόμη 16 τομεακά τουριστικά βραβεία. Μεταξύ των βραβείων που έλαβε η Πορτογαλία είναι αυτά του καλύτερου αστικού προορισμού (Λισσαβώνα), του καλύτερου City Break (Λισσαβώνα), του καλύτερου νησιωτικού προορισμού (Μαδέιρα), του καλύτερου τουριστικού πάρκου περιπέτειας, του καλύτερου προορισμού φυσικής ομορφιάς, του καλύτερου Οργανισμού Τουριστικής Προβολής, της καλύτερης αεροπορικής εταιρείας για την Αφρική και τη Λατινική Αμερική (TAP), του καλύτερου αεροπορικού τουριστικού περιοδικού, του καλύτερου τουριστικού website, του καλύτερου Design ξενοδοχείου, του καλύτερου ξενοδοχείου πόλεως, του καλύτερου κλασικού ξενοδοχείου και του καλύτερου εστιατορίου υψηλής γαστρονομίας.

 Διοργάνωση διεθνούς τεχνολογικού forum WebSummit, Λισσαβώνα, 5-8.11.2018. Η εν λόγω ετήσια διοργάνωση, που μέχρι το 2015 πραγματοποιείτο από την ομώνυμη ιρλανδική εταιρεία στο Δουβλίνο, λαμβάνει χώρα για τρίτη συνεχόμενη χρονιά στη Λισσαβώνα, ενώ σύμφωνα με το σχεδιασμό θα πραγματοποιείται στην πορτογαλική πρωτεύουσα έως το 2028. Το Websummit αποτελεί την σημαντικότερη εκδήλωση σε διεθνές επίπεδο για το Διαδίκτυο και εστιάζει στην τεχνολογία, την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία προσελκύοντας φέτος πάνω από 70 χιλ. επισκέπτες από 159 χώρες, 1.500 νέες επιχειρήσεις (startups), 1500 επενδυτές, 2.600 εκπροσώπους του τύπου και 1200 ομιλητές από πολυεθνικές και τις μεγαλύτερες διεθνείς τεχνολογικές εταιρείες καθώς επίσης πολιτικούς, εκπροσώπους κυβερνήσεων και οργανισμών. Από ελληνικής πλευράς στη φετινή διοργάνωση συμμετείχε το Enterprise Greece συνοδευόμενο από επιτελείο του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης. Στο ελληνικό περίπτερο, παρουσιάσθηκαν οκτώ νεοφυείς ελληνικές επιχειρήσεις: Funk Martini – δραστηριοποιείται στην διαχείριση καταστημάτων αισθητικής, ASIFA ελληνική ένωση κινουμένων σχεδίων, Retargeting 360 δραστηριοποιείται στο χώρο των διαδικτυακών πωλήσεων, gi-cluster Corralia με στόχο την παραγωγή νέων τεχνολογιών και ανταγωνιστικών προϊόντων, Owiwi μια εφαρμογή που συνδυάζει το παιχνίδι με την εύρεση εργασία, Pixel Reign εταιρεία δημιουργίας ψηφιακών παιχνιδιών, White Dash που δραστηριοποιείται στο χώρο της διαδικτυακής επικοινωνίας ανάμεσα σε επιχειρήσεις και καταναλωτές και Softweb που δραστηριοποιείται στην δημιουργία εφαρμογών για τα κινητά τηλεφωνα.

 Τραπεζικός Τομέας και δημιουργία ειδικής πλατφόρμας περιορισμού των κόκκινων δανείων. Τους τελευταίους μήνες οι 3 μεγαλύτερες Π/Τραπεζες, CGD, Millenium, Novo Banco, έχουν συστήσει ολοκληρωμένη πλατφόρμα διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων τραπεζικών δανείων (PNCB - Plataforma de Negociação Integrada de Créditos Bancários), με σκοπό την κοινή

διαπραγμάτευση πιστώσεων και εγγυήσεων. Σύμφωνα με το καταστατικό ίδρυσης του, το συγκεκριμένο μέσο διαχειρίζεται, σε ολοκληρωμένη βάση και σε ένα πρώτο στάδιο, μη εξυπηρετούμενα δάνεια αξίας ίσης η μεγαλύτερης των 5 εκ. Ευρώ.

Γ. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ.

Εμπορικό Ισοζύγιο Α' 10μηνου 2018-2016

	Ιαν-Οκτ 2018	Ιαν-Οκτ 2017	Ιαν-Οκτ 2016
Ελληνικές Εξαγωγές	138,889,699 €	109,790,947 €	123,235,172 €
Πορτογαλικές Εξαγωγές	150,189,998 €	125,822,785 €	106,791,951 €
Όγκος Εμπορίου	289,079,697 €	235,613,732 €	230,027,123 €
Ισοζύγιο	-11,300,299 €	-16,031,838 €	16,443,221 €

Στοιχεία Πορτογαλικής Στατιστικής Υπηρεσίας, INE

Συμφώνα με τα στοιχεία της πορτογαλικής στατιστικής υπηρεσίας, οι ελληνικές εξαγωγές την περίοδο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2018 ανήλθαν σε 138,8 εκ. ευρώ ενώ αντίστοιχα οι εισαγωγές από Πορτογαλία ανήλθαν σε 150,1 εκ. ευρώ. Σημειώνεται ότι υπάρχει διαφοροποίηση στα στοιχεία μεταξύ της ΕΛ.ΣΤΑΤ και της Πορτογαλικής Στατιστικής Υπηρεσίας που οφείλεται κυρίως στο διμερές εμπόριο καυσίμων.

 Επέκταση δραστηριοτήτων πορτογαλικής EDP- Ανανεώσιμες στην ελληνική αγορά ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η θυγατρική της μεγαλύτερης εταιρείας παραγωγής ενέργειας της χώρας EDP για τις ανανεώσιμες μορφές, επεκτείνει τις δραστηριότητές στις στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα απέκτησε 2η άδεια για τη κατασκευή αιολικού πάρκου στην θέση Αεροράχη στην Β. Ελλάδα, δυναμικότητας 15 MW. Το πάρκο αναμένεται να τεθεί σε πλήρη λειτουργία το 2021 με 20ετή διάρκεια χρήσης. Υπενθυμίζεται ότι, στις 4 Ιουλίου τ.ε. η πορτογαλική εταιρεία είχε αποκτήσει επίσης άδεια για την δημιουργία αιολικού πάρκου στην θέση Λιβάδι Κεντρικής Ελλάδας, ισχύς 45 MW και 20ετούς διάρκεια λειτουργίας με έναρξη το 2020. Ο Διευθύνων Σύμβουλος της EDP, κ. Αντόνιο Μεχία δήλωσε ότι, η επέκταση των ευρωπαϊκών δραστηριοτήτων του πορτογαλικού ομίλου είναι στρατηγικής σημασίας για την εταιρεία. Επίσης τόνισε τον υψηλό δυναμικό και απόθεμα της χώρας μας στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η Ελλάδα, υπογράμμισε, αποτελεί την 16η χώρα δραστηριοποίησης της EDP και την 9η ευρωπαϊκή.

 Ανακήρυξη Αθήνας ως Ευρωπαϊκής Πρωτεύουσας Καινοτομίας 2018 κατά τη διάρκεια του Websummit και στο πλαίσιο του θεσμού της Ευρωπαϊκής πρωτεύουσας καινοτομίας, από την ευρωπαϊκή επιτροπή. Το βραβείο παρέλαβε ο Δήμαρχος Αθηναίων κ. Γιώργος Καμίνης από τον Ευρωπαϊκό επίτροπο έρευνας κ. Carlos Moeda στα πλαίσια ειδικής τελετής που έλαβε χώρο στο κεντρικό χώρο της διοργάνωσης, και συνοδεύτηκε από οικονομικό έπαθλο ύψους ενός εκατομμυρίου ευρώ. Ο κ. Καμίνης κατά την διάρκεια του ευχαριστήριου λόγου ανέφερε πως η διάκριση αυτή αποδεικνύει ότι η καινοτομία είναι προσβάσιμη και αποτελεί μήνυμα ότι επιθυμούμε μια Ευρώπη ανοιχτή αλληλέγγυα και δραστήρια στα θέματα που αφορούν τους πολίτες.